

[Hvidberg.]

svaret for paa mit Partis Vegne at afsige nogen endelig Dom; Sagen er som sagt for uklar dertil.

Men jeg vil gerne nævne to Kendsgerninger. For det første: det vil i vide Kredse af det danske Kirkefolk — det kan man vist ikke nægte — blive følt som et Indgrib i Kirkens indre Liv og som et stærkt Brud mod den hele Kristenheds hidtidige Praksis. For det andet: betragter man Sagens Historie her i Danmark, lige fra Spørgsmaalet første Gang rejstes fra offentlig Side, i 1919, ser man, at hverken Udvalget for kirkelige Anliggender i 1921 eller Landets Menighedsraad ved deres Afstemninger i 1920 og 1924, lige saa lidt som Udvalget af 7. Marts 1928 angaaende Forholdet mellem Staten og Folkekirken i sin Betænkning af 1940 har kunnet tiltræde, at der gives Kvinder Adgang til Præsteembeder, hvortil der kræves Ordination, end ikke for saa vidt angaar visse særlige Embeder.

Det gør mig i og for sig ondt at maatte indrømme dette, men saadan ligger det altsaa, naar man betragter Sagens Historie. Selv om man som jeg er helhjertet Tilhænger af, at der gives Kvinder Adgang til Præsteembeder, mener jeg dog, at det i Betragtning af disse to Kendsgerninger ikke vil være tilraadeligt, at Rigsdagen, uden at have adspurgt Kirken selv, lovgiver paa dette Omraade. *Den danske Stat bør nemlig ikke blot ikke gribe ind i indre kirkelige Anliggender, men bør end ikke paadrage sig et Skin af at ville gøre det eller have gjort det.* Jeg kan derfor ikke nægte, at jeg mener, man bør spørge Kirken selv, men det betyder ikke, at det skal ske ved at adspørge Menighedsraadene, thi hverken er, fra en Side af det kirkelige Liv set, Folkekirken Medlemmer fulgyldigt repræsenteret igennem Menighedsraadene, ej heller er, set ud fra anden Side af dansk Kirkeliv, de i det kirkelige Arbejde aktivt deltagende og positivt indstillede fulgyldigt repræsenteret i de nuværende Menighedsraad. Fra begge Sider set er det lige utilfredsstillende, at det skulde være Menighedsraadene, der afgjorde Sagen.

Vi staar altsaa i Virkeligheden her over for den Kendsgerning, at vi ikke ejer et fælles Organ for den danske Folkekirke udstyret med Myndighed til at besvare et Spørgsmaal som dette over for Rigsdagen. Rigets Biskopper, der afgiver Erklæring til Ministeren hver for sig, er ikke et saadant for Lovgivningsmagten raadgivende Organ af forfatningsmæssig Art. Provstiudvalg og Landemoder er det heller ikke. Jeg ved jo

meget vel, at der er dem, der vil sige, det er godt, det er saadan, og det er bedst, det bliver ved med at være saadan. Det er der maaske oven i Købet flere og flere, der siger. Men jeg tror nu ikke, at man ret vel vil kunne bestride, at den nuværende Uklarhed og den Nød, som er en Følge deraf, peger i Retning af Nødvendigheden af, at man bringer Kirken ud af sin Umyndighedstilstand og giver den den fornødne Selvstændighed, ikke blot for Kirkens egen Skyld, men ogsaa for Statens Skyld, i Statens egen Interesse.

Det, vi har her i Danmark, er, som jeg sagde det tidligere, en Statskirke, thi Lovgivningsmagten over Kirken tilhører den bekendelsesløse Rigsdag; og Kirkeministeren, hvis Myndighed ogsaa omfatter de omtalte kongelige Anordninger, som griber ind i Kirkens Liv, staar jo ikke til Ansvar for andre end Rigsdagen for sin Administration. Dette er vor Situation, og naar man nu fra den ene Side siger: Rigsdagen kan ikke bestemme i denne Sag, derved kommer Staten til at gribe ind i Kirkens indre Liv, saa kan man jo egentlig kun dertil svare: Hvem skulde egentlig kunne hindre den i det, saadan som Forholdet er mellem Stat og Kirke herhjemme? Og naar det fra den anden Side siges: lad blot Rigsdagen bestemme i denne Sag, den repræsenterer jo meget godt den danske Folkekirke, der er lig med Menigheden i Danmark, saa er dette, forekommer det mig, alligevel ikke helt ærligt Spil. Der vil være dem, som netop i dybere Forstand tilhører Menigheden i Danmark, som ikke føler sig repræsenteret i denne Forsamling, og mod hvem Rigsdagen i denne Sag kommer til at øve noget, der i alt Fald intet har med Aandsfrihed at gøre. Det forekommer mig derfor, at der ikke er anden Vej end at gøre et nyt Forsøg paa en Selvstændiggørelse af Folkekirken i dens Forhold til Staten, saaledes som Løfteparagraffen i Grundloven ogsaa tilsigter det.

Man ser, det er Livet, der har lagt denne Sag hen til Rigsdagen, men denne Sag er jo ikke den eneste. Sagerne Ruth Vermehren og Johanne Andersen har paa en Maade gjort hele denne Situation akut, men de stærke Brydninger, som fandt Sted i 20erne og 30erne, og Erfaringerne fra Tyskland og Norge før og under Besættelsen peger jo i Virkeligheden ogsaa meget alvorligt hen i Retning af Nødvendigheden af, at de Spørgsmaal, der vedrører Kirkens indre Anliggender, og hvis Behandling forudsætter aandelig Overensstemmelse med Kirkens bærende Grundlag, henvises til